

שית זהו המציא של הקדוש ברוך הוא: זהו המציא אני, זהו ירדתי אני. איך זה הייתי משלח את הכרובים וכירדתי האש ביריהם נגד אבותיכם הראשונים, אם אני עצמי חטאתי לפני עת קצרה חטא כל כך גדול וקשה? ... אבל אם אומנם חטאתי, הרי קיבלתי כבר את עונשי: האם יש בעולם דבר-מה יותר אכזרי ונורא מן אותו ההכרה התמידי להביט דורות שלמים ואילפי שנים בתבל זו, לחבק ורעויות עולם ולעמוד בנסיגות של דאגות נפתרות, צרות שפלות, פריצות ההשחתת המדרות? דמות דיוקנן של שכלי

אי אולי תבחינו אתם לומר, שאולי היכם הוא כל כך מלא רגש וכל כך מלא רחמים רבים? "אם אתה בעצמך בראתנו, האם לא ידעת, כי הצדה תהי גורלנו וחרע — מנת חלקנו? אם לא יכולת לבראו אחרים ממה שהננו, מדוע זה קראתנו לחיים ולחוויה? אם אומנם גורלנו כל כך נוגע אל לבך, מדוע זה אין אתה מוחה אותנו מעל פני עולמך? מדוע זה אין אתה מיטיב את גורלנו בחיים, או להיפך, אין אתה משליך אותנו בחוריה אל קף הקלע, שמתוכה נצטנו על פי סקירתך ודברך?" שאלות נוראות הן כל אלו, ואף אחד משלחי עלי ארמות, עם כל נאומיהם היפים, ההגיוניים והחזקיים התפארות, לא יכול להשיב עליהן כחוגן ובאופן כזה, שלא תוכלנה לשוב עוד לתוך מחות בני-האדם. ואף אני אינני מרמה את עצמי שאוכל לסגור את פיותיכם לנצח. השכל, שהונתיתם בו לאספונם, אף כי קטן הוא ודל, הנהו בכל זאת דמות דיוקנן של שכלי אני ואי אפשר להרעינו תמיד ככאורים ובסכרות שאין בהן טעם...

על תיאולוגים
● בו אני לתיאולוגים. מי זה גילה לפניהם את מחשבותי, את תוכנית, את תכונותי? ומי זה הרשה להם להיות מכי ארי, מפרשי ומבשרי? מבין אני את הקנאי החולם בחקר, כי שמע את קולי בשנתי ומבשר להמתים בשורות מוכות או רעות בשמי — אבל אין אני מבין את כל אותם המלומדים והמפרסמים, שמיותיהם מלאים סכרות והשערות, הרי צים לתפוס אותי רק באמצע השכל, השכל

בחטף

בן-עזר משלם חוב * ספר מאת הרה לסינג *

גלעד העוטף * ילד הצל" של יגאל אלון

אמן הפוס האמריקאי אנרי וורהול. המו"ל של פרוזה יוסי קריים סירב לקבל הצעתו של גלעד, ואמר למשורר בן: "עבור ספר אחר הזמנתי פעם עטיפה אצל קרמן, והוא מסר תמורת 2000 ל"י כמה הצעות, שלא נתקבלו, ועוד העיר לאחר שעטיפותיו נפסלו — אני חייב לך עטיפה של ספר עבור האלפיים לירות..."

● למרות הריח הצנווראלי החזק הבא מפרשת פסילת הספר בית אבי מאת יגאל אלון בסידרת סיפוריית תרומי של הוצאת משרד-הבטחון, הגיב סופר חיפאי נודע, אל מול אקרן הטלוויזיה שעליו הופיע איש התרבות של הפלמ"ח, ומחבר ילדי הצל בנציון תומר ואמר: "ילד הצל מחזיר את תכולתו לאיש שזן ופירנס אותו במשך עשרות בשנים..."

● על התופעה של העלאת הצגות הצעיר המכריז שבהן מושתת על זמרים ממצעד הפיונים, כשלמה בר ולהקת הברירה הטבעית בהצגת מלך מרוקאי בהבימה, ושלמה ארצי בהצגת יוסף בכוחות הפסים בהקאמרי העיר מרצה בחוג לתיאטרון באוניברסיטת תל-אביב, שניתן עכשיו לאחד את תיאטרון הבימה והקאמרי ולכנותם כתיאטרון שלמה בר-ארצי ●

● כאשר פירסם העיתונאי הפתחתיקואי אהוד בן-עזר מחזור סיפורים ז'ורנאליסטיים על ארץ-ישראל בראשית המאה שעברה, היה זה יהואש ביבר, מהמעטים שטרחו וכתבו בשבחי קובץ זה. החודש, כעבור יותר משנה וחצי, גמל בן-עזר למיטיבו ביבר, ושילם את חובו במטבע ביקורת קשה, שבה ביקר לחסד את קובץ סיפוריו של ביבר שראה אור ● השמועה המהלכת בעת האחרונה ומספרת כי סופרת הארץ לענייני בידור, הגב' הרה בושם עומדת להתקין בימים אלה קובץ של סיפורים שיארו אור בהוצאת סיפוריית פועלים. כאשר הגיעה שמועה זו לאוזניו של עורך שנתון לספרות, שיחסיו מעוררים עם הגברת בושם, הוא היתמם, ושאל "האם היא תחתום על הספר הזה בשם הזה לסינג? רמו, לתפקיד שממלאת הסופרת דורית לסינג באישיותה של הסופרת לענייני בידור ● אלעזר גלעד, העוסק בעיצוב עטיפות לספרים, גבה המחאה מהמשורר מנחם בן, עבור הצעת עטיפה לסיפורי שירים ואימוני שירה הראה אור בימים אלה בהוצאת סיפוריית פרוזה. גלעד קיבל 3000 ל"י מהמשורר עבור עטיפה שהיא ציור של פרחים של

אלוהים, שאינו רואה לעלילות בני-האדם, המביט מתוך מעגל-הקרה של המשתלט בשוויון נפש אל השחיתות וההריגות...

על ישר

● מה שהעליב אותי ביותר מכל הקב"ל והאנדרות השונות שנפוצו עלי — הרי זה אותו הסיפור הידוע לכם בשם הפדיון! ראשית כל — אין לי בנים: ואותו ישר ששמעו הולך ותתפרסם על פני תבל ובתור בני ילדתי, היה יכול להיות, לכל היותר, אותו שנבחר מכל בני-האדם להיות לי לבן, לשלחי על פני הארץ; כפי שהגדתי לכם כבר, אפילו אותו הנב" חר לא היה. אבל אילו היה לי בן, האם הייתי נוזר את פסק דינו לעניינים הגדודים? לים פי מאה מענייני הצלב — ללבוש צורת בן-אדם, להיות ביניהם בתור אחד מהם, עם כל מחשבותיכם ועם כל דאגותיכם? ההרשעים אתם, כי איזה אב שהיא, לו גם במטרה לגאול את מי שהעליב אותי, יהיה כל כך אכזרי ובלתי-סביר,

הם אפילו עד להרים הכי שפלים; תמורת העשן של הקטורת אינו בה מהורות וצחיות כרוח יערי בימי האביב; קולות צלצלי עונכיכם הם רק לחרישות מורקה של מים לגבי רעש הסופות והסערות... בתי בני-פיותיכם אתם בונים לא בכדי שיעידו על כחוי וגבורתי, לא בכדי לקרוא בהם בשם ה'; בתנים אתם אותם, מפני שאין אתם מוכשרים להתרכז ולהתפלל בכל מקום שיקרה לפניכם; נחוצים לכם צבירי רים לתפילה, בכדי שהצללים, האורות, הריחות והזמירות יעבירו אתכם לעולם ההתרנשות וההתפעלות...

תפילות

● שבעתי תפילותיכם: אין לי מה להשיב על קריאותיכם. בושתי שבכרתיכם — כל כך נקלים וריקים אתם. האמתם כשבים אתם, כי כח הכביר, אותו הכוח הכליכיל, נועד באמת בכדי להציגו לממ"ר לאחריכם, כמו שאתם יכולים ומסוגלים למכור נתחים מנשמתכם בת האל-מות? הרוצים אתם, שאשמע לקול כל מאוויכם, לקול רתיחת תאוותיכם, אשר לעיתים תכופות הינם רק התנקשות בנפשות אחי-כם ובמכותם? הרוצים אתם לראות כי באמת את הכוח המוציא אל הפועל את כל נבלותיכם ואת אותו שהנהו מיופה כוחכם לשפוך את זעמכם ואת חרון אפכם על כל מי שעהל ברצונכם? לא! אין אני יודע מה לעשות בכל תפילותיכם, ואתם יודעים היטב, כי זה ימים הרבה, דורי דורות, שאין אני עתה לכם כלל... קטעים מצוטטים אלה מתוך ספר זכרון נותני של האלוהים מאת ג'יבאני פא-פיני, הם אך מעט מתוך אותו עולם של ריגוש, ביקורת ובחינת הדת, התרבות, הערכים והאדם, כפי שנעשו בידי סופר בעל עוצמה מחרידה. העברית של ספר זכרונותיו של האלוהים היא מתרגום גומיה-מופת, שכמעט אין להתחרות בהם.

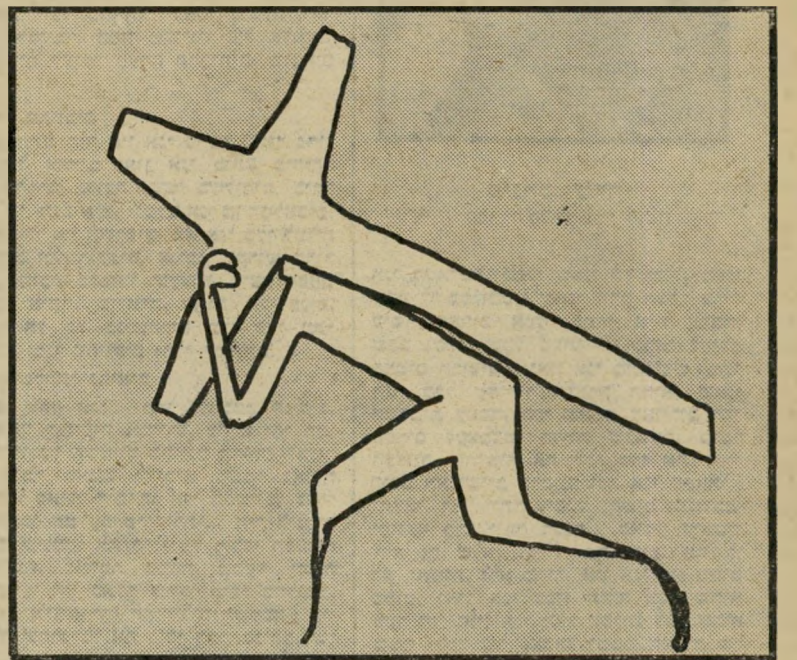
מרגום

זבליקס

על העטיפה כתוב עוד הרפתקאה של אסטריקס הגאלי והשם המלא הוא אסטריקס וקליאופטרה והעלילה נכתבה בי צרפתית ע"י גוסיני וצוויירה במכחולית ע"י אורונו והעלילה תורגמה לעברית ע"י אביטליקס (הלא הוא אביטל עינבר) ותלתיים) האותיות צויירו בדיית ע"י נוריתם (הלא היא נורית יובל).

השיגעון שהאמריקאים העניקו לתרבות הצרפתית, שיגעון הקומיקס, שכל מסרתו היא לחסוך קריאה בתואנה של סיפורי שום, הגיע סופלסוף לארץ-הקודש, בעזרת דליה פלד, מו"לת שגתה שגיאה רבה בבחירת המרגום, שכבר בעמוד ה' ראשון של אסטריקס וקליאופטרה חסך

ר. גוסצני וא. אורונו — אסטריקס וקליאופטרה; עברית אביטל עינבר; הוצאת פלד (כריכה קשה).

ישו *

עניינים פי מאה מענייני הצלב

עוד שיעשה את האלוהים למחות כואבת ומת כאחד מהם...

● צלצלי עונכיכם וכל פספסותיכם של תשכחות ובה" (ות) מזמוריכם הדומים לנביחות הכלב, שמנשק את יד אדוניו בשעה שאחזו בה את הרצועה: פסוקי הקבורה, שהרוח הראשון המנשב מן הים מבניעים ומב" ליעם; הפסלים הגלופים או המבוססים צבעים, שמיפת מים אחת מוחה אותם כליל ומאה אחת של שנים שורפת אותם לפח ואפר; המגדלים והצריחים שבכתי המקדשות והמזמורים אינם מניעים בנגי-

הכוחן החדש, להכירני באמצע הצורות הצרופות של השכל הנפרד ובסדרי שיי-סותיהם, הרוצים כאילו לגלות את מהותי לי לעצמי...

● ...ואיזו צורה הם מלבישים אתי! וכמה צורות שונות הם מסגלים לי! מתא-רים אתי פה בתור שר צבאות ואדון גדורים מזוינים, אכזרי ואינו יודע צדק ומשפט, בתור צמא לדם אייביו; פה בתור שחק נבל, הדורש קורבנות טרף של חיי אדם או בעלי-חיים אחרים; פה בתור

* רישום של עמוס קינן.

ממני את הצורך להמשיך ולקרוא את הר מלל המלווה את הציורים החמודים. והי סיבה: קיסר האומר על קליאופטרה, כי בלון "היא נחמדה, אבל איזה חרוץ-אף..." כאשר הכוונה היא לעשות פראפרזה לאור תו פתגם האומר על קליאופטרה, "לו היה אפה קצר יותר, היה מנהג את פני הקור" לם..." אבל "חרון האף" של המתורגמן אביטל עינבר, מגעיל בבורותו, ומזכיר את שנכתב בתוספתא, סוטה י"ד ג': "משרבו לוחשי חרשית בדיו, בא חרון-אף לעולם ונסתלקה שכינה מירשאל..." וניתן גם להוסיף לאביטליקס עינבריקס על הובליקס של תירגומיקס המאוסים כי "שכל זמן שהרשעים בעולם. חרוץ-אף בעולם" ככתוב בסנדרהין, ההתחכמות חסרת-הערך של, "היא נחמדה — אבל איזה חרוץ-אף..." מנע כותב שורות אלה להמשיך במסע המצוייר אל הובליקס הצרפתי תיקס הזה.

נקרופיליה

חטא כבד חטאה הוצאת סיפוריית-פועלים ומתרגם בשם יעקוב בוסר למשורר הר אידי אריה שמרי, שמיבחר שיריו ראה אור תחת הכותרת ג'אדס. מעודי לא קראתי את שירתו של שמרי, וכאשר אני בוחר את ניסיונות החרגום של מר בוסר, מתעוררת מחשבה מרה בדבר האפשרות של דלות השפה העברית בעטו של מתורגמן זה. דלות המאלצת את הקורא לעבור על כמה טורי מילון, כדי לשוב ולקבל ביטחון בשפת הנביאים.

מאחר והמשורר האידי אריה שמרי מת, הרי שמיבחר שירים זה, שתורגם מאידיש לעברית, הוא בבחינת נקרופיליה שירית. המתורגמן לא רק שלא תרם תרומה כלשהי לשירים, אלא שהשחית את מורשת שיריו של שמרי המת, שאינו יכול לקום ולזעוק את עלבון שירתו (למעט כמה שירים שתורגמו בידי אחרים, והם מעידים במקצת על יכולת שיריו).

כבר בימיו 14 מתברר למעיין בקובץ כי המתרגם אינו מכיר בהבדל בין "מרטי" טות" לבין "רוטטות" וכנראה שאין מובן שירי או לשוני לתיצירות המילולית. מוש"תקת פירוש" שבמספר 29. וכאשר כותב המתורגמן ראייתך דולה מים מתוך בארן הרי שהיה עליו לדעת ש"דולים" פנינים ו"שואבים" מים, וחוטבי-עצים מוטב שלא יתרגמו שירים. היה על המתורגמן לדעת באשרה מחצית ירח הפך טכין כי לחצי ירח יש מילה בעברית. ובשורה על נהרות — ומכל הנהרים הצער הגדול... הרי שה מתורגמן יתגה מהספק, ויותר לו לשוט על נהר הוויסלה.

בשורה אני זאת, דרכי, מבעד לימים אביכים... שבמספר 81. היה על המתורגמן לדעת על קיום ימי אובך בעברית. אריה שמרי, משורר אידי בישראל, זכה למותו ולקבורתו השניה בעברית בי קובץ זה, שהביא את שיריו בעלילות, שהיא בבחינת נקרופיליה.

* אריה שמרי — ג'אדס, הוצאת ספרית פועלים; מתרגם: יעקב בוסר; 150 עמודים (כריכה רכה).